

Skierowanie osoby niepełnosprawnej na badania lekarskie w związku z uzasadnionymi zastrzeżeniami co do stanu zdrowia kierowcy nie może być co do zasady uznane za dyskryminację ze względu na niepełnosprawność.

por. wyrok NSA z 24 września 2018 roku, sygn. I OSK 797/18

W stanie faktycznym leżącym u podstaw przywołanego orzeczenia na badania lekarskie została skierowana osoba cierpiąca na dziecięce porażenie mózgowe. Podstawą do wydania decyzji kierującej na badania był wniosek Policji sformułowany po tym, jak kierowca stracił panowanie nad pojazdem, w wyniku czego zjechał z jezdni i uderzył w stojące na parkingu auto. Na miejscu zdarzenia ustalono, że kontakt z kierującym był znacznie utrudniony ze względu na stan psychofizyczny, a problem z poruszaniem się niewątpliwie miał wpływ na zaistnienie zdarzenia. Nadto kierujący pojazdem poruszał się pojazdem nieprzystosowanym dla osoby niepełnosprawnej, wbrew wpisowi w prawie jazdy o konieczności poruszania się pojazdem specjalnie przystosowanym.

Kierowca kwestionował wydaną decyzję przytaczając wiele różnych argumentów, wśród nich sformułował również zarzut naruszenia jego godności, prawa do poszanowania prywatności oraz dyskryminacji jego osoby ze względu na wygląd zewnętrzny oraz chorobę, tj. dziecięce porażenie mózgowe.

Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrujący skargę kasacyjną nie podzielił tego zarzutu. Wskazał, że nie każde odmienne traktowanie może być odczytywane jako dyskryminacja. Podstawą wydanej decyzji nie był wygląd zewnętrzny skarżącego kasacyjnie, czy jego niepełnosprawność lecz uzasadnione wątpliwości, czy w świetle zaistniałej sytuacji drogowej, stan zdrowia pozostawał bez jakiegokolwiek znaczenia. Fakt wydania decyzji o skierowaniu na badania lekarskie nie stanowi w takiej sytuacji niedopuszczalnej ingerencji w prawa podmiotowe skarżącego kasacyjnie. Zgodnie z przepisami ustawy o kierujących pojazdami starosta jest organem, do zadań którego należy czuwanie nad tym, by osoby uprawnione do kierowania pojazdami w najwyższym możliwym stopniu dawały gwarancje bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Uzyskanie przez starostę informacji dotyczącej kierowcy wymaga rozważenia, czy wynikają z niej uzasadnione wątpliwości co do stanu zdrowia kierowcy w kontekście możliwości bezpiecznego prowadzenia przez niego pojazdów, bez względu na to, skąd informacja ta pochodzi. Wynika to z nadrzędnej wartości jaką jest bezpieczeństwo osób uczestniczących w ruchu. Obowiązkiem starosty jest działanie w celu ochrony tej wartości przez skierowanie kierowcy na badanie lekarskie, jeśli informacja taka rodzi uzasadnione wątpliwości co do stanu zdrowia kierowcy w zakresie mogącym wpływać na zdolność prowadzenia przez niego pojazdów. Ocena tego, czy stan zdrowia kierowcy może budzić uzasadnione wątpliwości zależy od konkretnej sytuacji i indywidualnej osoby i nie sposób poszukiwać bezpośrednich porównań do innych, choćby pozornie analogicznych zdarzeń. Starosta nie jest uprawniony do oceny wartości takiej informacji pod kątem posiadanych przez kierowcę uprawnień, ale jest on zobowiązany do tego, by w interesie użytkowników dróg spowodować weryfikację zdrowotnych uwarunkowań mających wpływ na zdolność do kierowania pojazdami. O dyskryminacji można by było mówić jedynie w przypadku, gdyby odmiennej ocenie podlegała sytuacja, mimo wystąpienia wspólnych cech podmiotowych i przedmiotowych.